

Posudek diplomové práce Petry Gondové

Cvičení z českého jazyka s využitím informačních a komunikačních technologií

Petra Gondová zvolila pro svou diplomovou práci velice aktuální téma využití informačních a komunikačních technologií v didaktice českého jazyka na prvním stupni základní školy.

V úvodu práce diplomantka vysvětluje důvody, které ji vedly k výběru tématu, a také cíle práce a hlavní úkoly, které v rámci zpracování diplomové práce plnila. Hlavním cílem práce bylo výzkumně ověřit účinnost různých typů jazykových cvičení, které autorka testovala na ZŠ v Litvínově s pomocí interaktivní tabule SMART Board a tabletů iPad.

V teoretické části práce autorka nejdříve přehledně představuje různé typy jazykových cvičení včetně konkrétních příkladů jejich zadání. Pak se věnuje popisu výukových programů, aplikací a internetových zdrojů pro výuku českého jazyka. Oceňuje systematické a velmi podrobné představení jednotlivých typů cvičení a možností výukových aplikací. Z popisu je zřejmé, že se autorka se zmíněnými zdroji seznámila teoreticky i prakticky - u některých zdrojů proto uvádí vlastní postřehy či stručná hodnocení. Zde bych doporučila nevolit emotivně laděná vyjádření (např. na str. 24 „Grafika tohoto programu je perfektní.“)

Na str. 33 autorka uvádí „*Při využívání tabletů při výuce je ... nevýhodou, že žákům můžeme vzít možnost opustit své místo.*“ Tato formulace je problematická, protože mobilní zařízení ve výuce naopak prostor pro práci s technologií značně rozšiřují (tablety lze např. úspěšně využít i na školní zahradě, v terénu apod.). Vysvětlení výhod a nevýhod využití tabletů ve výuce by bylo vhodné promyslet ze strany diplomantky lépe, na druhou stranu v dostupné literatuře je zatím velmi obtížné dohledat pro takovou úvahu odpovídající zdroje.

V praktické části diplomové práce autorka prezentuje vlastní přípravy na vyučovací hodinu českého jazyka, které využila pro provedení výzkumu. V kapitole 3.2 pak diplomantka provádí porovnání možností, které poskytují vybrané informační a komunikační technologie v oblasti tvorby různých typů cvičení. Tuto část diplomové práce považuji za nejproblematictější – diplomantka totiž porovnává stejnými měřítky velmi odlišné technologie (v rámci srovnání nerozlišuje software, hardware, internetovou síť) a vychází pouze z vlastních praktických zkušeností. Z toho důvodu formuluje velmi zavádějící tvrzení – např. že na internetu jsou pouze doplňovací cvičení, chybí zde motivační prvky apod.). Zcela je opomenuta možnost autorské tvorby učitelů v on-line systémech a webových aplikacích, kterých v dnešní době existuje obrovské množství. Internet reálně nabízí mnohem více autorských možností než všechny ostatní zmiňované technologie dohromady. Problémem uvedené argumentace je také to, že autorskou tvorbu pro tablet vnímá autorka pouze v rovině aplikace SMART Notebook, která není typickým nástrojem autorské tvorby pro tablety, výukové programy zase vnímá pouze z úhlu těch programů, se kterými měla možnost sama pracovat. Tabulku č. 2 na str. 90 bych proto doporučila zcela vyřadit.

Metodologie výzkumného šetření není v diplomové práci dostatečně popsána. Není jasné, kolik hodin šetření proběhlo ve které třídě, která konkrétní cvičení žáci absolvovali ani jak přesně probíhaly individuální a skupinové rozhovory a jejich následná interpretace. Šetření se překvapivě vůbec nezaměřilo na to, zda některé typy cvičení jsou účinnější než jiné.

V analýze zjištěných dat se objevují tvrzení, která nebylo možné provedeným výzkumem zjistit – např. „*škola je v porovnání s ostatními školami v ČR ICT vybavena standardně*“ (nejsou uvedena žádná data z ostatních škol v ČR, vůči kterým by diplomantka svá zjištění ze

ZŠ Litvínov mohla porovnat, a k tomuto závěru dojít). Některé závěry např. „*ICT poskytují žákům nové dovednosti*“ jsou obecně používanými tvrzeními, která ale nebyla výzkumným šetřením v rámci diplomové práce zjišťována ani prokázána.

Pokud se jednalo o kvalitativní výzkum, bylo na místě uvést v diplomové práci konkrétní vyjádření (citace výroků respondentů) – číselná a procentuální vyjádření ukazují spíše na provedené kvantitativní šetření.

Po jazykové a stylistické stránce je předložená diplomová práce velice pěkně zpracovaná, obsahuje jen minimum překlepů (např. v nadpisech *str. 25 Přijímačky – chybí „í“*, *str. 55 Klonování – chybí „á“*, *str. 67 Hot Potatoes – jedno „t“ navíc*).

Přes výše uvedené připomínky diplomovou práci Petry Gondové doporučuji k obhajobě a navrhuji známku „velmi dobře“.

V Plzni 30. července 2014

PhDr. Lucie Rohlíková, Ph.D.,
oponentka diplomové práce